

Återrapportering av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens satsning på fler kombinationsutbildningar

**Gymnasie- och
vuxenutbildningsförvaltningen**
Kvalitets- och
utvecklingsavdelningen

Upprättad: 2022-10-31
Diariernr: GYVF-2022-3874
Ansvarig: Thomas Pettersson

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Kombinationsutbildningar inom kommunal vuxenutbildning	3
Genomförandet	4
Identifierade utmaningar	5
Planerad fortsättning	6

Bakgrund

Som ett led i arbetet med kommunfullmäktigemålen ”Malmö stad ska verka för att öka andelen Malmöbor som är självförsörjande” och ”Malmö stad ska verka för en god etablering för nyanlända, stärka delaktigheten och den sociala sammanhållningen med särskilt fokus på svenska språket”, satsar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i budget 2022 på fler utbildningar som kombinerar yrkesutbildning med svenska för invandrare (sfi) eller svenska som andraspråk. Syftet med nämndens satsning är att möjliggöra övergångar från sfi och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå till studier som leder till anställningsbarhet.

Under 2022 har gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen startat ett projekt för att skapa fler kombinationsutbildningar med olika yrkesutgångar för vuxenstuderande.

Kombinationsutbildningar inom kommunal vuxenutbildning

Kombinationsutbildningar innebär att eleven studerar svenska språket och en yrkesutbildning samtidigt i syfte att förkorta vägen till arbete för nyanlända. Inom Komvux utgörs kombinationsutbildningar av utbildningar där sfi eller svenska som andraspråk kombineras med en yrkesutbildning på gymnasial nivå.

Kombinationsutbildningar kan genomföras på flera olika sätt. De kan till exempel vara kombinerade eller integrerade. Kombinerade utbildningar betyder ofta att kurserna läses parallellt med varandra. Integrerade utbildningar innebär att språk- och yrkeskunskaper tränas samtidigt i en sammanhållen grupp i ett strukturerat sammanhang. Förvaltningens erfarenhet visar att kombinerade utbildningar där kurserna ligger efter varandra i ett schema utan att kursernas innehåll sammanförs, inte automatiskt leder till ökad kvalitet och genomströmning. Det är först när kurserna integreras som sådana vinster kan göras.

Motivet för kombinerade och integrerade utbildningar är bland annat att eleverna ska få möjligheter att utveckla språk och kunskaper samtidigt. Detta gäller särskilt för vuxna som snabbt vill lära sig språket för att snabbt kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Det handlar även om att kombinerade och

integrerade utbildningar ger möjligheten att lära sig språket i ett meningsfullt och praktiskt sammanhang¹.

Projektet har hittills främst fokuserat på kombinationer mellan sfi och olika yrkespaket. Det planeras även för att svenska som andraspråk, som läses inom den grundläggande vuxenutbildningen, ska kunna kombineras med yrkespaket inom Komvux Malmö.

Genomförandet

Projektets första steg var att identifiera branscher i behov av rekrytering, så kallade bristyrken, med hjälp av statistik från Arbetsförmedlingen. Därefter genomfördes en kartläggning av instegsarbeten som kunde vara aktuella för målgruppen och kontakt etablerades med företag och förvaltningar som kunde vara intresserade.

Framtagandet av utbildningar har främst utgått från branschernas behov av utbildad personal. Utifrån behoven har relevanta kurser identifierats och det arbetsplatsförlagda lärandet (apl) planerats. För en del av utbildningarna konstateras lärlingsupplägget vara aktuellt.

Studier på och utvärderingar av kombinationsutbildningar visar att den viktigaste faktorn är ett bra samarbete mellan språklärare och yrkeslärare. På samtliga utbildningar har det därför tydliggjorts att språkutbildningen ska integreras med yrkesutbildningen. Det innebär att lärarna oavsett roll ska planera, genomföra och utvärdera utbildningen tillsammans. Det ställer också krav på ledning att skapa dessa möjligheter för samarbete.

Studie- och yrkesvägledare har en central roll i arbetet med att få elever till kombinationsutbildningarna. Det kan vara svårt att förstå skriftlig och muntlig information gällande utbildningens innehåll, ekonomi och möjligheter efter utbildningen. För att eleverna ska få kännedom om olika aspekter kring kombinationsutbildningar, har ett samarbete med kommunikationsavdelningen etablerats. Produktblad och annan information har tillgängliggjorts för målgruppen.

Det finns många aktörer som arbetar med målgruppen för kombinationsutbildningar. Delaktighet i olika nätverk har därav varit centralt vid framtagandet av kombinationsutbildningarna. Det har skett ett samarbete med bland annat Arbetsförmedling, arbetsmarknadsavdelning och Svensk

---

¹ Skolverket

Handelskammare. Syftet med dessa nätverk har varit erfarenhetsutbyte, val av utbildningar, fördelning av utbildningar och branschkontakter.

Tabell 1 visar de kombinationsutbildningar som har tagits fram inom ramen för projektet under 2022. Flertalet utbildningar är startade. Två utbildningar har planerad start i december 2022 respektive januari 2023.

Tabell. Framtagna kombinationsutbildningar 2022.

Utbildningsbeteckning	Start	Antal platser	Antagna	I utb.	Antal veckor	Behörighet	Regi
Gästvärd	Okt	20	17	12	37	SFI B	Egen
Lokalvärd	Okt	21	18	13	37	SFI B	Egen
Sprinklermontör	Sept	20	20	20	40	SFI B	Astar
Kock	Aug	30	30	29	67	SFI B	Egen
Servering	Aug	16	16	13	67	SFI B	Egen
Chark	Aug	16	16	16	67	SFI B	Egen
Återvinningsvärd	Okt	10	8	8	27	SFI B, Körkort	Movant AF, ASF
Grafiker	Jan	20	20	14	60	SFI B	Egen
Industrimontör	Dec	20			52	SFI C	Veldi

Identifierade utmaningar

Det är många aktörer som är involverade vid framtagandet och genomförandet av kombinationsutbildningar. Det förutsätter kommunikation, samarbete och samordning. Under projektet har fler utmaningar identifierats.

En undersökning har visat att det finns elever som avbryter sina studier för att de inte har förstått de ekonomiska villkoren. Det kan innebära att en elev påbörjar en utbildning och efter några veckor upptäcker att hen har blivit av med det ekonomiska stöd som funnits innan utbildningen eller att ersättningen har sjunkit dramatiskt. Det har även identifierats att elever blivit hänvisade till

utbildningar som de inte har haft förutsättningar att fullfölja. Det gäller exempelvis elev som inte har haft fysisk förmåga att klara av praktiska moment under apl. Dessa faktorer har hittills hanterats inom utbildningen, vilket är tidskrävande och ineffektivt.

Utredningen har även synliggjort att arbetsförmedlare och socialsekreterare inte alltid har kunskap om i vilken studietakt som eleverna studerar. Detta får konsekvenser för hur övrig planering runt eleven hanteras.

Vidarehar det varit utmanande att få fram statistik för arbete efter avslutad utbildning. Under våren 2022 genomfördes en undersökning av hur många elever som fått arbete inom respektive yrkesområde av de som avslutat en kombinationsutbildning 2019 och 2020. Undersökningen fick en svarsfrekvens på 25%.

Planerad fortsättning

Projektet för införande av kombinationsutbildningar ska permanentas under 2023. Det kommer bildas en styrgrupp med övergripande ansvar för nuvarande processer samt för utbildningar som ska startas eller avslutas.

Kommunikationen om kombinationsutbildningarna liksom ansvarsfördelningen kommer att förtydligas, för att säkerställa att informationen når ut till berörda personer, organisationer och förvaltningar.

Samarbete med främst Arbetsförmedlingen och arbetsmarknad- och socialförvaltningen kommer att intensifieras. Det innefattar dialoger om vilka utbildningar som ska startas, vilka ekonomiska förutsättningar det ska finnas för eleverna, vad som krävs för att klara av apl och hur eventuella avbrott ska hanteras.

Under 2023 kommer det att genomföras utvärderingar av elevernas måluppfyllelse, antalet avbrott och om utbildningarna leder till arbete. Utöver detta kommer språknivå i förhållande till utbildning och yrke utredas liksom avbrottsorsaker, för att justeringar inför och under utbildningen ska kunna genomföras. Även resultatet av samarbetet med branschen kommer att utvärderas.

För att förbättra möjligheten till uppföljning av försörjning efter avslutad utbildning, kommer tidigare elever framgent att kontaktas 6 månader efter avslutad utbildning.